

ks. Andrzej Dudek

UNIwersytet Papiński Jana Pawła II w Krakowie

BŁ. HONORAT KOŹMIŃSKI – CZŁOWIEK WIELKIEJ WIARY, RED. W. SUGIER,
CENTRUM DUCHOWOŚCI „HONORATIANUM”, ZAKROCYM 2013, SS. 327
(BIBLIOTEKA HONORATIANA, 10)

Książka ta jest zbiorem opracowań przygotowanych z okazji Sympozjum Duchowości Honoarckiej, które odbyło się na UKSW w Warszawie 15 maja 2013 roku. Obok pięciu referatów wygłoszonych na sympozjum redaktor postanowił umieścić także siedem artykułów związanych z zagadnieniem wiary i osobą bł. Honorata Koźmińskiego.

Niewątpliwie tym, co łączy wszystkie opracowania, jest temat wiary odnoszący się do przeżywanego w Kościele powszechnym Roku Wiary. Stąd niemal w większości artykułów znajdujemy odniesienie do listu apostołskiego Benedykta XVI *Porta fidei* oraz do encykliki Franciszka *Lumen fidei*. I chociaż tym, co powinno spajać wszystkie opracowania, powinna być osoba i dzieła bł. Honorata Koźmińskiego, jak to sugeruje tytuł książki, trzeba zauważyć obecność kilku tematów, które w żaden sposób do tej postaci się nie odwołują, co jednak wcale nie umniejsza ich wartości naukowej. Dużym plusem tego wydawnictwa jest również umieszczenie streszczeń i słów kluczowych pod niemal każdym artykułem.

Ks. Janusz Królikowski prezentuje sposób, w jaki wiarę pojmuje i prezentuje w swoich pismach Joseph Ratzinger. Nie ogranicza się jedynie do opisanie podstawowych pytań odnośnie do wiary, czyli *kto wierzy?*, *jak wierzy?* i *w co wierzy?*, lecz kreśli kontekst filozoficzno-kulturowy, w jakim została zaprezentowana niejako *summa wiary* Ratzingera. Referat jest dobrym punktem odniesienia dla rozważań o wierze u Honorata Koźmińskiego, prezentowanych w kolejnych opracowaniach.

I tak o. Juliusz Pyrek w obszernym tekście, który za fundament bierze jeden z rozdziałów dzieła bł. Honorata pt. *Św. Franciszek Seraficki*, zastanawia się, czy także dzisiaj potrzebna jest obrona wiary i jaka powinna ona być.

Pokazuje, że myśli i praktyczne rady pochodzące z XIX wieku zachowują swoją aktualność także dzisiaj, ponieważ obrona wiary domaga się nie tyle walki w obronie religii, ile troski o wzrost wiary w Ewangelię u każdego człowieka.

Siostra Agnieszka Szymańska próbuje odpowiedzieć na pytanie, w co należy wierzyć wg bł. Honorata Koźmińskiego? Przedmiotem wiary jest zatem Bóg ukryty. To ukrycie się Boga było Jego sposobem na to, by dotrzeć do człowieka z orędnem miłości po grzechu pierworodnym. Zatem wiara szuka obecności Boga w dziełach stworzenia, w tajemnicy życia i śmierci Syna Bożego oraz w tajemnicy utajonej obecności eucharystycznej.

Nie ukrywam, że z ogromnym zaciekawieniem przeczytałem tekst o Grzegorza Filipuka zatytułowany *Od niewiary do wiary żywej – droga Ojca Honorata*. Jest to bardzo interesujące ukazanie procesu dojrzewania w wierze u nastoletniego Koźmińskiego, które na bazie wychowania szkolnego doprowadziło go do ateizmu, ale później dzięki Bożej interwencji zaowocowało wiarą niezachwianą aż do końca życia. Liczne cytaty i szeroki opis postaw młodzieńczych może posłużyć dzisiaj jako budujący przykład do kazań czy też do katechezy dla młodych ludzi, którzy bombardowani obrazem świata bez Boga, w którym ośmiesza się pobożność i religię, mogą wzbudzić w sobie odwagę do tego, by zbyt łatwo nie wyrzekać się daru wiary otrzymanego na chrzcie i umacnianego przez wychowanie rodzinne.

W ostatnim z referatów s. Mirosława Grunt zechciała ukazać aktualność nauczania bł. Honorata w sferze religijnej, która dzisiaj przeżywa swój renesans, czyli w rozeznawaniu duchowym i kierownictwie duchowym. Koźmiński w swoim czasie potrafił doskonale zdiagnozować sytuację świata i wypaczenia w stosunku do wiary i pobożności. Dzięki temu oparł się temu wszystkiemu, co mogło okazać się zgubne dla jego rozwoju duchowego i sam zachowując żywą wiarę, pokazywał innym drogę do prawdziwej wiary pozostającej zawsze w jedności z Kościołem.

Gdy chodzi o artykuły, cztery pierwsze zajmują się wybranymi pismami bł. Honorata Koźmińskiego, nie wszystkie jednak jako cel poszukiwań mają wiarę w Boga. I tak oto o. Jarosław Banasiuk prezentuje ogromne dzieło błogosławionego zatytułowane *Powieść nad powieściami* (1600 stron) po to, by w sposób bardzo syntetyczny ukazać cel autora, jakim było pobudzenie u jemu współczesnych wiary w Bożą miłość i obecność. I chociaż Koźmiński nie chciał pisać katechizmu czy kompendium, autor artykułu podjął się próby wykazania, że jego dzieło z całym przekonaniem można nazwać

kompendium wiary Kościoła. Z kolei br. Grzegorz Matlak na podstawie wybranych kazań próbuje ukazać istotę i przymioty wiary w ujęciu bł. Honorata. Ojciec Kazimierz Synowczyk natomiast, opierając się na listach okólnych błogosławionego do sióstr ze zgromadzeń niehabitowych, pragnie przedstawić rodzaj wiary, który jest ideałem w życiu zakonnym. Te obrazy wiary szeroko pojętej, zostały wzbogacone przez s. Irenę Złotkowską o artykuł na temat wiary w czyściec. Autorka jednak nie ogranicza się tylko do tekstów Koźmińskiego, lecz ukazuje całościowo nauczanie Kościoła o duszach czyścicowych, po to, by zademonstrować aktualność charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścicowych, założonego w roku 1889 przez Koźmińskiego wraz z Wandą Olędzką. Ostatnim artykułem nawiązującym do osoby bł. Honorata jest tekst autorstwa s. Kazimierzy Alicji Bławzdziejewicz, który bada cytaty bezpośrednie i pośrednie nauczanie I Soboru Watykańskiego w kilku pismach Koźmińskiego.

Całą publikację zamykają dwa artykuły, które choć dotyczą wiary, to podobnie jak pierwszy referat nie nawiązują do duchowości honoratianńskiej, ponieważ o. Tomasz Płonka postanowił zająć się niewygodną – z punktu widzenia miłosierdzia – prawdą wiary, jaką jest Boża sprawiedliwość, natomiast Agnieszka Kruszyńska opracowała doświadczenie wiary i kuszenia przedstawione przez Clive'a Staplesa Lewisa w *Listach starego diabła do młodego*.

Niewątpliwie warto sięgnąć po tę książkę, aby znaleźć ciekawe i oryginalne opracowania o wierze, które mogą pomóc w głębszym przeżywaniu doświadczenia łaski osobistej wiary i pomóc w poznaniu osoby i dzieła wielkiego świętego polskiego z XIX wieku, jakim jest bł. Honorat Koźmiński.